

PARENTESEN

mars 2023 nr 3

www.pargas.spfpension.fi



Foto: Gun Nordin, fotoklubben

Ordförandens spalt

Programutbudet på månads-träffarna

Av tradition har Pargas svenska pensionärer på sina månadsträffar haft mångskiftande och trevliga programpunkter. Mycket har varit kultur i olika former, musikupplevelser, aktuella frågor i samhället och inte minst reseupplevelser och spännande äventyr. Programgrupperna har haft rik fantasi då programmen har gjorts upp och många, många gånger har jag fått höra ”det var sen ett trevligt program i onsdags”.

Fint, så skall det vara och det fortsätter vi med!

Styrelsen samlar in förslag på program för att hjälpa till med att välja program till träffarna. Ibland kommer det upp kinkiga frågeställningar: något företag vill komma och berätta om sina produkter och sälja dem till oss pensionärer. Vintern 2022 hade vi ett kommersiellt företag som ville ”anställa” pensionärer för att vara sällskap åt andra pensionärer. Efter diskussion i styrelsen kom vi till beslutet: (styrelseprotokoll 2/2022 § 18)

Beslöts att vår förening inte deltar i kommersiella företags verksamheter. Om kontakt tas kan frågan diskuteras från fall till fall. Information kan i vissa fall förmedlas vidare.

Företag som vänder sig till pensionärer och erbjuder dem sina tjänster eller vill sälja sina

produkter kan mycket gärna ställa till med egna tillfällen dit de kan inbjuda pensionärer och berätta om sina produkter. Då är det valbart att delta.

Psp:s månadsmöten försöker vi hålla utanför kommersialism.

Vi vet att undantag har förekommit då lokala producenter har sålt sina produkter i liten skala, närmast som ”smakprov”. Men jag tror att vi skall frångå även detta eftersom den senaste upplevelsen av detta gav tråkigt gensvar och försäljaren inte levde upp till sitt ansvar.

Påskan står snart inför dörren. Häxor och annat otyg flyger omkring och grannens kattor jamar sig mot en ny vår.

Den påsk jag själv minns bäst var någon gång kring 1952-53. Det var smällkall vinter och Salo å var vår skridskobana. Då kom budet: ”Det brinner”. Det var Salon Sähkö- ja Konetehtäas som stod i ljusan låga. Där stod man liten och grå i en tung fårskinnspäls på å-isen och såg hur flammorna slickade himlen. Skrämmande, så skrämmande. Men mäktigt med de stora lågorna och det knastrande ljudet, brandkårens sirener och den tjocka, tunga luften blandad med svart rök. Släckningsvattnet togs från vakar i ån.

Glad påsk och en ljusnande vår tillönskas alla av

Gunnel



Hembygdsgruppens diskussioner om påskfirandet

Bakgrund

Vår grupp på ett tjugotal Pargasiter samlas varannan vecka för att prata om gamla tider, såsom vi minns från vår barn-ungdom på 1940- och 1950-talen. Starka upplevelser blir bestående medan ovidkommande faller i glömska. Våra minnen behöver inte alltid svara mot en sann verklighet. Vi brukar sätta oss i ring så att alla ser alla. Platsen är *Björkfeltas stogon* på Gamla Malmen. Med i gruppen finns duktiga arrangörer och frivilliga som sköter kaffetrakteringen – ingen nämnd och ingen glömd.

Påskfirandet

Påskäggen målades. Man använde bl.a. löskal för gult och rödbetsspad för rödbrunt. De kokta äggen åts med sillsalat. Man slaktade också före påsk och palvade fårkött till påskmåltiderna. Memma var en delikatess som gjordes hemma. Den gräddades i rivor av björknäver. Rivorna rengjordes efter påskan och märktes med namn för att sparas till nästa år. Man besökte varandra på påskdagarna och då skulle husets memma avsmakas och

”berömmas”.

Som vid svinslakten på hösten då man lurade barnen med att söka *råmpdrage* hos grannen, gjorde man lika med att skicka den nyfikna ungen till grannen för att låna *memmklåbbån* och grannen i sin tur sade att han just lånat den till Johanssons. ”Men ga ti Karlssons å froga åm tåm sko ha ein ledi memmklåbbå ti lons.”

Man längled på långfredag. Man fick inte göra någonting roligt. Kyrkogång och stillhet. Eller i Skärin radiogudstjänst. Radioväderleken måste man ändå lyssna på. Förbudet att gå till *fremands* eller ta emot främmande på långfredagen.

Småflickor klädde ut sig till påskhäxor och besökte grannarna för att få slantar och godis i sina kaffepannor. Men inte på långfredag. En gång bröt häxorna mot reglerna och möttes av *slaskämbaret*, men de hann hoppa på sina kvastar och flög till Blåkulla. Se nedanstående bilder!

Text och foto “Påskan på Jungmansbrinken2018”- Gusse Laurén



Pargas svenska pensionärer rf

Verksamhetsberättelse för redovisningsåret 2022

I Organisationen

Styrelse

Vid höstmötet 2021 valdes Gunnel Jansson till ny ordförande för föreningen för år 2022. De styrelsemedlemmar som var i tur att avgå, Margareta Blomqvist och Kurt Lindroos, återvaldes för åren 2022–2023. Stig Kavander avgick i enlighet med föreningens stadgar och Gunnel Jansson avgick på grund av valet till ny ordförande. Till nya styrelsemedlemmar valdes Johanna Bondas och Mikael Reuter för åren 2022–2023.

I december 2021 fördelades uppgifterna inom styrelsen enligt följande:

Gunnel Jansson, ordförande

Annica Forssell, vice ordförande

Margareta Blomqvist, sekreterare

Johanna Bondas, vice sekreterare och ansvarig för mediakontakt

Bror Berg, skattmästare

Carl-Gustav Nygårdas, teknikansvarig och IKT-kontakt

Mikael Reuter, klippbok

Kurt Lindroos, medlemsregister och programgrupper

Maria Simberg-Sörensen, redaktör för och ansvarig utgivare av Parentesen

Styrelsen har sammanträtt 10 ggr under året, varav en gång virtuellt och en gång per e-post.

Övriga funktioner

Carl-Gustav Nygårdas har varit redaktör och ansvarig för föreningens webb- och facebook-sida samt skött ombrytningen av Parentesen. Den under året förnyade facebooksidan omfattar redaktörsrättigheter också för *Johanna Bondas, Pia Rantanen och Gunnel Jansson*. *Kurt B. Lundström* har tillsammans med *Carl-Gustav Nygårdas* ansvarat för IT-stödet. *Jörgen Hollsten, Birte-Maj Rannikko och Kurt-Erik Långbacka* har varit allsångsledare vid månadsträffarna. *Clara Kronqvist-Sundström* har varit ansvarig för resorna med hjälp av *Pia Rantanen*, som också deltagit i Parentesens redaktionsarbete.

Gustav Sundström och *Bertel Karlsson* har varit verksamhetsgranskare och *Stig Engman* och *Kaj-Gustav Grönroos* deras suppleanter.

Sammankallare för programgrupperna

1. Bernhard von Weissenberg
2. Mårten Malmlund
3. Gunnel Jansson
4. Ulla och Bertel Nordlund
5. Rose-Marie och Kurt Lindroos
6. Stina Engblom-Colliander
7. Christina Ahlsund och Arvo Björkroth
8. Annica Forssell och Solveig Nurmela
9. Carita Karlsson
10. Siv Nygårdas och Aino Mattsson

Medlemmar

Vid årets slut var medlemsantalet 471 personer av vilka 282 var kvinnor och 187 män. Antalet nya medlemmar uppgick till 22 personer. Under året har 7 medlemmar avgått och 7 medlemmar avlidit.

II Verksamheten

Månadsträffarna, som hållits i Brandkårshuset med program och kaffeservering kunde på grund av coronaläget inte ordnas i januari, men återupptogs i februari. Programmet inleddes kl. 13 och deltagarantalet varierade mellan ca 60-140 personer. En kortläsare införskaffades under hösten för snabbare och enklare

betalning av kaffeavgiften. Referat från träffarna har publicerats i Pargas Kungörelser och på vår webbplats. S-Market och LokalTapiola har gett bidrag till en del av träffarna.

Kort beskrivning av programmen på månadsträffarna

Februari, grupp 8

Den 16 februari kunde ca 60 pensionärer igen träffas till en något förkortad månadsträff efter en paus på över två månader. Annica Forssell fungerade som speaker. Efter välkomsthälsning och kåseri av Birgitta Rittinghaus följde ordförandens och reseledarnas information. Temat för träffen var Runeberg och Fredrikastugans Tarja Suomi, som vunnit brons i tävlingen om årets bästa Runebergstårta, berättade bakgrunden till sitt deltagande och höll ett litet välbehövligt gympapass innan kaffeserveringen. Programmet fortsatte i Runebergs anda med frågesport om citat ur Fänrik Ståls sägner och avslutades med sedvanligt lotteri.

Mars, grupp 9

Omkring 115 pensionärer hade samlats till månadsträff inklusive vårmöte den 16 mars. Speaker var Nina Grönfors. Ordföranden Gunnel Jansson, som råkat ut för en halkolycka vikarierades av vice ordföranden Annica Forssell. Efter aktuell information hölls vårmötet med lagstadgade ärenden under Kurt-Erik Långbackas ledning. Sven Engblom höll ett mycket informativt föredrag om vårsysslor i trädgården. Intäkterna från det avslutande lotteriet gick till Röda Korsets lokalavdelning till förmån för ukrainare som på flykt undan kriget i sitt hemland kommit till Pargas.

April, grupp 10

Månadsträffen den 20 april hade samlat omkring 125 deltagare. Aino Matttson skötte speakeruppgiften. Efter kåseri och aktuell information höll Seppo Rajamäki ett anförande om föreningens populära bowlinggrupp. Essi Luttinen och Petri Haapasalo berättade om Jazz Café Axos verksamhet och uppträdde med vacker sång och musik. Kaptenen på nybyggda Viking Glory, Ulf Lindroos, höll ett intressant och spännande föredrag om fartygets hemresa från Kina till Åbo. Träffen avslutades med allsång och lotteri.

Maj, grupp 1

Nästan 100 deltagare hade slutit upp till träffen den 18 maj där Sverker Engström fungerade som speaker. Träffen inleddes med att Budkavlen överräcktes till SPF Åboland. Efter kåseri och aktuell information presenterade Lena Långbacka Pargas Hembygdsförening och social- och hälsovårdsdirektör Miia Lindström Vålfärdscentret. Nelly Lönnroth från Musikinstitutet Arkipelag sjöng några sånger och Johan Nyberg ledde allsången ackompanjerad av Brita Holmström. Träffen avslutades med lotteri.

September, grupp 2

Höstens första månadsträff inföll den 21 september och samlade omkring 130 medlemmar. Christer Järnström skötte speakeruppgiften. Programmet inleddes med sång av Erik Törnqvist ackompanjerad av Ralf Eriksson på dragspel. Efter aktuell föreningsinformation berättade Ann-Maj Laurén om återvinning av textilier och efter kaffet höll Sven Engblom ett intressant föredrag med vidstående vackra foton om insekter som pollinerare. Träffen avslutades med allsång och lotteri.

Oktober, grupp 3

Oktoberträffen hölls den 19 oktober med fullsatt salong med Tettan Eriksson som speaker. Efter kåseri och sedvanlig föreningsinformation höll Tettan en kort gympastund med nackövningar. Kurt-Erik Långbacka underhöll publiken med några evergreens på piano varefter följde Folke Pahlmans anförande om Sundet. Föreningen Pro Kyrksundet rf har åtagit sig att förbättra förhållandena i och kring sundet och hoppas i framtiden få EU-bidrag för sin verksamhet. Lotteriet med fina blomstervinster avslutade träffen.

November, grupp 4

Novemberträffen hölls 16 november med omkring 130 deltagare. Som speaker fungerade Bertel Nordlund. Träffen inleddes med höstmöte med lagstadgade ärenden under Kurt-Erik Långbackas ledning. Aktuell föreningsinformation följdes av ett glatt program med sång framfört av barn från daghemmet Bantis. Pargasbördiga luciakandidaten Jenny Karlsson presenterade sig, berättade varför lucia är betydelsefull för henne och om luciainsamlingen. Hon framförde också några fina sånger till gitarrackompanjemang. Efter kaffepausen uppträdde Lena och Kjell Nordström med några Cornelis Vreeswijk-visor och träffen avslutades som vanligt med lotteri.

December, grupp 5

Omkring 140 deltagare infann sig till föreningens julfest den 21 december. Birgitta Rittinghaus skötte uppgiften som konferencier. Festen inleddes med glögg och pepparkaka. Gunnel Jansson informerade om aktuella saker och avtackade de avgående styrelsemedlemmarna med blommor. Reseinformation gavs av Pia Rantanen och efter dagens kåseri följde risgrynsgröt med mandlar. Innan luciatablån lästes ett par dikter av Viola Renvall. Pargas Lucia 2022, Iris Fors med följe, uppträdde med dikt och stämmingsfull sång. Efter gott kaffe med jultårta avslutades festen med allsång.

Årsmöten

Föreningens årsmöte hölls den 16 mars. I mötet deltog 120 medlemmar. Mötet behandlade bokslut och verksamhetsberättelse, vilka båda fastställdes och styrelsen kunde beviljas ansvarsfrihet för år 2021. I höstmötet den 16 november deltog ca 130 medlemmar. Verksamhetsplan och budgetförslag godkändes. Gunnel Jansson återvaldes till ordförande för föreningen för år 2023. De i tur avgående styrelsemedlemmarna Annica Forssell och Carl-Gustav Nygårdas återvaldes för åren 2023–2024. Till nya styrelsemedlemmar för samma tid valdes Kurt B. Lundström och Beatrix (Pia) Rantanen i stället för Bror Berg och Maria Simberg-Sörensen som avgick i enlighet med bestämmelserna i föreningens stadgar. Till ordinarie verksamhetsgranskare för år 2023 återvaldes Bertel Karlsson och Gustav Sundström. Till suppleanter för samma tid återvaldes Stig Engman och till ny suppleant valdes Bror Berg i stället för Kaj-Gustav Grönroos.

Resor

På grund av coronaläget ordnades inga resor under början av året. Från och med maj gjordes följande resor under Clara Kronqvist-Sundströms och Pia Rantanens ledning:

Hemlig resa till Kimito 10.5 (Kimito kyrka, Söderlångvik, Dalsbruk) med 41 deltagare.

Trädgårds- och kulturresa till Estland 20-22.5 (Tartu och Pärnu) tillsammans med Åbo svenska pensionärsklubb. 11 personer från Pargas deltog.

Åboländsk sommarträff i Nagu 25.8 med 51 deltagare från Pargas

Teaterresa (Själarnas ö) 1.10 till Helsingfors och Svenska teatern tillsammans med Åbo svenska pensionärsklubb. 26 personer deltog från Pargas.

Den planerade teaterresan till ÅST 28.10 (Dracula) inställdes på grund av sjukdom.

Åboländsk lillajulskryssning 22-23.11 med Viking Line. 37 personer deltog från Pargas.

Hemmaturism 10.12 med besök till Artbank och Jazz Café Axo. 19 personer deltog.

Kurser och föreläsningar

I samarbete med Skärgårdens Kombi förverkligades två seniorföreläsningar på våren och en på hösten. Kira Schroeder talade den 23 februari under rubriken ”Mumin 77 år” och Marcus Duncker och Kari Penttinen den 23 mars om fågelläten och fågelnamn. Den 30 november berättade författaren Monika Fagerholm om ”Språket och musiken i mina romaner”. Föreläsningen med Jeanette Björkqvist den 26 oktober måste tyvärr inställas på grund av hennes sjukdom.

Hobbygruppsverksamheten

Hobbygrupperna har under året återgått till normal verksamhet.

Boccia/Boule: Gruppen, som har ca 10 medlemmar, är för tillfället utan ledare och har inte haft verksamhet under året. En ny bocciaplan för kommande bruk har färdigställts av staden i centralparken.

Bowling: Fem grupper på totalt ca 36 personer har bowlat i Pargashallen varje vecka och ca 40 gånger under året. Tävlingar har ordnats lokalt samt i Reso och Salo. En bowlingsresa till Åland gjordes i maj och en till Tallinn i oktober. Seppo Rajamäki har fungerat som ledare för gruppen.

Bridge: Med Per Österman som ledare inledde gruppen året med att spela på nätet, men kunde från och med mitten av februari spela normal bridge vid bord. Sammanlagt spelade man 51 gånger. Gruppen har för närvarande 19 medlemmar.

Diskussionsgruppen: Marianne Saanila har lett diskussionsgruppen ”De pratglada”. Gruppen träffades sju gånger på våren och sju gånger på hösten med ca 7-12 deltagare per gång. Gruppen har 15 medlemmar.

Fotografering: Lorenz Michael har lett fotogruppen som har träffats 12 gånger under året med 6-12 deltagare per gång. Gruppen har ca 20 medlemmar.

Fågelskådning: Marcus Duncker har lett fågelskådningsgruppen som haft två utfärder i Pargasregionen under året, en på våren och en på hösten. Deltagarantalet har varit 7-8 personer per gång.

Golfgruppen: Gruppen som letts av Johan Nyberg har haft verksamhet mellan maj och september i totalt 21 veckor. Deltagarantalet har varierat mellan 15 och 25 spelare per gång.

Hembygdskunskap: Den nya gruppen som har Gunnel Jansson som koordinatör har träffats 5 gånger efter det att den inledde sin verksamhet i oktober. Deltagarantalet har varit 12-18 personer per gång. Gruppen har 18 medlemmar.

IT-stöd: Kurt B. Lundström har haft ansvaret för gruppen, som under året haft 14 drop in-träffar med 1-4 deltagare per gång och 13 tematräffar med 5-13 deltagare per gång. Hembesök har gjorts 8 gånger. Gruppen har 28 medlemmar.

Litteratur: Stina Engblom-Colliander har varit ledare för Litterära salongen, som har träffats 4 gånger under året. Deltagarantalet har i medeltal varit 9 personer per gång.

Musik: Musiklyssnargrupperna Da Capo och Encore har letts av Maria Simberg-Sörensen. Under våren träffades Da Capo en gång i april och en gång i maj och på hösten en gång i november med 8-9 personer per gång. Encore träffades en gång på hösten i oktober, då med 8 deltagare. Det totala medlemsantalet under året har varit ca 16 personer.

Stavgång: Under Rainer Wahteras ledning har gruppen under året besökt 9 byar i Pargas och vandrat ca 25 km sammanlagt. Vandrarnas antal har i medeltal varit 27 personer per gång. Totalt har ca 47 pensionärer deltagit i aktiviteterna.

Släktforskning: Gustav Sundström har lett släktforskningsgruppen som har ca 30 medlemmar. Gruppen har träffats 10 gånger under våren och 9 gånger under hösten med i medeltal 8 deltagare per gång. En kort grundkurs med 8 anmälda hölls 9 gånger med ca 4 personer per träff.

Trädgårdsgruppen: Amie Nygrén har lett gruppen som har ca 10 medlemmar. Gruppen har träffats 3 gånger under vårterminen med 3-7 deltagare per gång. Amie Nygrén avsåg sig ledaruppdraget i augusti och gruppen saknar ledare för tillfället.

Vattengymnastik: Kari Penttinen har fungerat som ledare för två vattengymnastikgrupper. Man har haft turer i 30 veckor med sammanlagt ca 35 deltagare per vecka.

Kontakter och samarbete

Gunnel Jansson innehar posten som *vice ordförande i SPF Åbolands styrelse*. Två lag från vår förening deltog på distans i *förbundets frågesportuttagning* den 9 februari. Laget från Iniö pensionärsförening tog sig denna gång till final. Vår förening har under året tagit initiativ till och vid två träffar, 28 april och 10 november, diskuterat olika möjligheter till *utvidgat samarbete med de två finskspråkiga pensionärsföreningarna på orten*. Deltagare har varit representanter ur respektive förenings styrelse. Den 15 augusti gjordes den redan traditionella gemensamma vandringen på Pajbackaplanen tillsammans med Eläkeliitto Paraisten yhdistys och en ny form av samarbete har varit deltagande i några av dem bokade teaterföreställningar då platser varit lediga.

Den 30 maj överräckte vår förening den så kallade *Budkavlen* till stadens ledning. Ändamålet var att tillsammans med övriga svenska pensionärsföreningar, i förbundets regi och med anledning av dess 50-årsjubileum, sammanfatta några viktiga punkter för förbättring av pensionärernas situation på respektive ort. Förbundets slutmål var att överlämna en landsomfattande sammanställning till landets riksdag. Vårt bidrag lydde:

1. *Åldras tryggt*
 - *Det allt mera digitaliserade samhället gör att de icke-digitala äldre "faller emellan". De kan inte själva inhämta information från myndigheter då de inte kan identifiera sig med bankkoder och inte kan kontakta bl.a. "Min Kanta", "Min Skatt" och andra myndigheter som byggt sitt kontaktnät på digitala tjänster.*
 - *Staden borde förse dessa personer med en instans eller någon utsedd person som kan hjälpa till i varje enskilt fall.*
 - *Pensionärsföreningen har medlemmar som innehar kunskaper på området och samarbetar gärna i processen.*
2. *Vårdplatser för intervallvård bör utökas för att närståendevården hemma skulle kunna avlastas så som det finns i uppgjorda planer.*

- *Många intervallplatser har gått mot att användas som mera fasta undersöknings- och vårdplatser och smidigheten inom intervallvården har därigenom minskat.*

3. *I stadsplaneringen bör beaktas nya enheter för utökat seniorboende, både i privat och kommunal regi.*

4I Centralparken bör den inplanerade scenen med omgivande område färdigställas så att Pargasbor i alla åldersgrupper kunde ha glädje och nytta av det befintliga området.

Några deltagare från vår golfhobbygrupp deltog i *förbundets golfmästerskap* på Åland den 15 juni, där Mariehamns pensionärsförening tog hem segern.

Vår förening har under året haft *gott samarbete* med Pargas stad, Seniorpunkten, stadens äldreåd, Pargas Frivilliga Brandkår, Röda Korsets lokalavdelning, Pargas Hembygdsförening och Åbo svenska pensionärsklubb.

Representation

Mikael Reuter har verkat som *medlem i SPF:s arbetsutskott*. Clara Kronqvist-Sundström har varit *medlem i SPF:s kommitté för intressebevakning*. Widar Nyberg har verkat som ordförande och Christina Ahlsund och Greta Mäkeläinen som *medlemmar i äldreådet i Pargas*. I slutet av året invaldes Johan Nyberg som ny medlem i stället för Greta Mäkeläinen som önskat avgå. *Förbundets vårmöte* hölls den 21 april 2022 i Jakobstad. Vår förening representerades på distans av Gunnel Jansson, Bror Berg, Maria Simberg-Sörensen och Johanna Bondas. Mikael Reuter deltog som medlem av förbundets arbetsutskott.

Förbundets höstmöte hölls den 18 november 2022 på Hanaholmen i Esbo. På höstmötet och förbundets 50-årsjubileumsfest samma kväll representerades vår förening av Gunnel Jansson, Bror Berg och Maria Simberg-Sörensen. Vivan Norring-Nyström deltog i höstmötet på distans. Mikael Reuter deltog i möte och fest som medlem av förbundets arbetsutskott. På mötet återvaldes Kristina von Weissenberg till suppleant i förbundets styrelse och Vivan Norring-Nyström valdes till ny medlem i valberedningen. *Korpo pensionärsförening som fyllde 40 år* den 12 september uppvaktades från vår förening av Annica Forssell och Mikael Reuter. *Eläkeliitto Paraisten yhdistys som fyllde 20 år* den 31 oktober uppvaktades från vår förening av Gunnel Jansson och Mikael Reuter.

Information

Föreningens uppskattade *medlemstidning Parentesen* har utkommit med åtta nummer under året och med en upplaga omkring 150-200 stycken per gång. Redaktör har varit Maria Simberg-Sörensen som assisterats av Pia Rantanen. Carl-Gustav Nygårdas har varit ombrytare. *Kallelse till månadsträffarna* har publicerats i Åbo Underrättelser och Pargas Kungörelser. Den senare har också gett utrymme för referat och bilder från föreningens aktiviteter. Johanna Bondas har refererat träffarna och medlemmar av fotoklubben har skött fotograferingen. De *stadgeenliga mötena* har annonserats i Pargas Kungörelser och Parentesen samt på vår webbplats. *Föreningens webbplats www.pargas.spfpension.fi* har kontinuerligt uppdaterats av Carl-Gustav Nygårdas som också handhaft föreningens Facebook-sida.

Ekonomi

Vår förening har erhållit understöd av Pargas stad, Stiftelsen för Svensk Pensionärsverksamhet i Finland, Svenska Pensionärsförbundet och Stiftelsen Eschnerska Frilasarettet. Månadsträffarna har för sin del inbringat extra medel genom lotterier. Föreningens ekonomi har varit stabil. Intäkterna av den ordinarie verksamheten uppgår till 25 540,20 € och årets överskott är 2 294,23 €.

Föreningen tackar alla bidragsgivare, medverkande i programmen på träffarna och alla medlemmar för deras intresse i föreningens verksamhet under det gångna året 2022.

Pargas den 7 februari 2023

Styrelsen för Pargas svenska pensionärer rf

Trädgårdsgruppen besökte Runsala

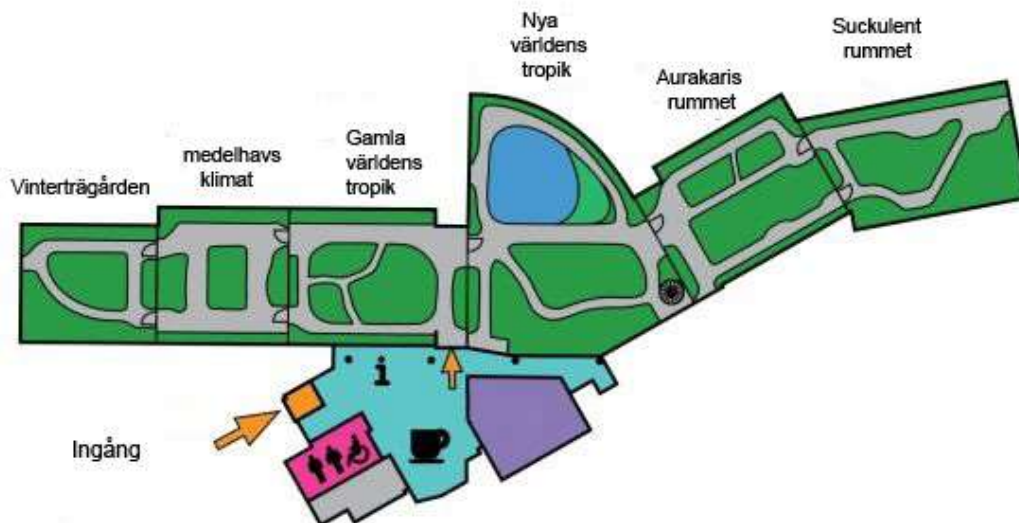
Fredagen 17 februari besökte trädgårdsgruppen Runsala botaniska trädgård för lite inspiration till den kommande våren. Före rundvandringen fick vi en resumé om aktiviteterna i trädgården av Simo Laine som nu fungerar som trädgårdsmästare efter den legendariska Arno Kasvi.



Under vandringen genom de sex olika avdelningarna kunde man beundra en värld av växtlighet bestående av ca 2000 växter som man inte stöter på till vardags. Efter rundvandringen lät det sig väl smaka med en god köttsoffa som serverades i kaféet.

Text: Kurt Lundström

Nedan länk för en virtuell färd genom trädgården
<https://my.matterport.com/show/?m=vc8x2Uqamue>



Hemliga resan i februari 2023

Två ivriga resenärer har refererat den Hemliga resan. De är inbäddade i varandra och avspeglar det intryck resenärerna fick från två olika guider!

Vaknade kl.06.00 på morgonen till ett blåsig vinterväder. Snön hade vräkt ner under natten och jag tänkte: oj, vilket illväder, just idag när vi skall iväg på hemlig resa. Men, inget fick hindra glädje nu, för som jag hade väntat på att få komma iväg på hemlig resa! Det var länge sen sist.

Efter att ha skyfflat bort snön som yrt framför garagedörrarna körde vi iväg till busstationen. Pia Rantanen och hennes man Mikael var på plats och tog emot oss.

Ett förväntansfullt gäng klev på Launokorpi buss vid busstationen. Vi skulle bli 44 personer i bussen. Alla var nyfikna på vart det skulle bära av den här gången. Vår duktiga reseledare Pia gav oss tips om resmålet med ett frågebatteri om fem frågor. De fyra första frågorna kunde ingen svara på, men på den femte ”har blivit känd för sin goda, blå produkt..”, gissade väl alla att Fazer var det första målet, eller nedslaget, som Pia kallade det. Ett drömmål för oss chokladälskare!

Föret var isigt och det blåste nästan storm där ute, men vår skickliga chaufför Jani Launokorpi körde lugnt och sansat, och vi anlände helbrägda till Vanda men något försenade.



På Fazer delades vi in i två grupper för guideturen, men först fick vi information om hur Fazers grundare, ”en stark man med

visioner”, startat verksamheten tillsammans med sin fru och öppnat dörrarna till sitt konditori 17.9.1891. Karl (som betyder fri man) Fazers tanke var att produkterna skulle ha god smak och vara av hög kvalitet. Alla produkter skulle ha vackra omslagspapper och många godispapper illustrerades av välkända konstnärer, bl.a. Gallen-Kallela. Rönnbärskaramellen var den första karamellen som lanserades år 1895. Det var också intressant att höra om hur Fazers blå (1922), föddes med hjälp av ett recept som Karl fått i gåva efter att han gjort en vän en tjänst. Receptet finns bevarat än idag, inlåst i kassaskåp. Under turen fick vi bekanta oss med råvaror och produkter med alla sinnen under rundvandringen, och även testa våra egna matvanor lekfullt. I Fazers egen vinterträdgård fick vi se olika exotiska kryddväxter, kakaoväxten m.fl.



Nämnas bör också, att vår guide var mycket inspirerande och rolig. Han dramatiserade med inlevelse hur chokladstången Da-Capo fick sin speciella smak och blev en långlivad produkt. Turen slutade med att vi fick testa de

olika chokladkaramellerna så mycket vi förmådde äta - lyckligtvis (!) dämpades frosseriet något av att lunchen väntade på oss. Dessutom fick vi med oss en gåvokasse med diverse smakprov. Efter den välsmakande lunchen åkte vi till följande nedslag - Flygmuseét.

Där fick vi bekanta oss med äldre och modernare, militär- och civilflyg och modeller av dem i olika storlekar, samt souvenirer av olika slag, innan vi blev guidade runt i de olika rätt kyliga hallarna av en insatt och inspirerande guide.



Man anser att grunden för flygvapnet lades den 6 mars 1918 då de vita under inbördeskrig tog emot ett spaningsplan i donation av den svenska greven **Eric von Rosen**.

De som besökt Sveaborg minns säkert att det har funnits en flygplansfabrik där – några plan hade räddats till museet. Guiden visste berätta att innan Malms flygfält togs i bruk 1936 landade man vid Skatuddskajen. Där var det primitivt så det förslog, utetuppar för passagerarna och för att komma upp i planet var risken stor att falla ner i sjön – ja, det hade också hänt. Det var inga stora krav på lyx på

den tiden.

På flygmuseét fick vi också pröva på en flygsimulator, ingen av de pensionärer som testade simulatoren lyckades undvika en kraschlandning!



Även de tekniskt mindre bevärande kunde ta till sig mycket intressant information. Efter rundvandringen kände sig många rätt frusna så kaffe och bärpaj smakade utmärkt.

Då kaffet var avnjutet satte vi oss nöjda och glada i bussen igen för hemfärd. Jag tror att alla medresenärer instämmer i att vi haft en mycket lyckad resa. Vi tackar alla Pia för de fina arrangemangen, vilket gjorde det möjligt för oss att njuta av den här vinterdagen på bästa tänkbara sätt.

Tack till medresenärerna B-M.R. och K.R.



Höns matade med choklad gav chokladägg!

På den lilla Hackmanska bruksorten Sorsakoski i mörkaste Savolax var många livsmedel ransonerade efter kriget ända fram till 1954, precis som i Pargas. Maten var "satt på kort" som man klippte kuponger ur i matbutiken. Detta var ett synligt inslag i hushållet i mitt barndomshem i Sorsakoski där min far installerat sig som ung driftsingenjör sommaren 1945.

Jag och mamma följde efter några månader senare. Mjölk, tror jag, var det enda som inte var ransonerat. Bruket drev nämligen i egen regi en gård med ett rätt omfattande (mjölk)jordbruk, baserat på en stor ayrshirebesättning, och de anställda, hög som låg, hade mjölkbeting på gården. Så även min familj.

Hustrun till gårdens inspektor drev ett hönseri i liten skala och hos henne kunde man inhandla ägg. Det gjorde vi dock aldrig. Vi hade nämligen i likhet med många andra ett eget hönshus inrättat av bruket i gaveln på ett längre, rödmyllat uthus som tillhörde hemmet, en vit villa av samma typ som finns i Malmnäs. Som praktisk lagd ingenjör hade pappa instuderat hönshushållningens grunder och skaffat, sannolikt från bruksgården, 5-6 vita Leghorn-värphöns inklusive tupp. Det högsta hönset hette Fanni, efter "lottageneralen" Fanni Luukkonen (1882-1947) och tuppen hette Fili. Alla dessa fjäderfän blev så fästa vid min pappa att de åtminstone en gång följde med honom till kontoret som låg ca 700 meter från hemmet. Det var ju lite pinsamt! De fjädrade vännerna måste ha tagit sig ut ur den hönsnätsomgärdade rastgården på något vis.

Varken katt eller hund fanns i barndomshemmet och kossor och hästar såg man bara på betryggande avstånd. Därför var det lite intressant och spännande med egna höns. Jag och min lillasyster var följaktligen ofta med pappa när hönsen skulle utfodras och särskilt då det var dags för att "plundra" redena på ägg.

Ett av den tidiga barndomens oförklarliga underverk hade också intim anknytning till hönsen. Några dagar före påsk var pappa noga med att ta med chokladsmulor till hönshuset. Vi barn såg på med spänd, uppriktad blick hur han strödde av smulorna på den högt uppe på väggen belägna hyllan med redena. Sen var det bara att vänta. Och se... på påskdagsmorgonen kunde man plocka ned riktiga chokladägg från redena! Först många år senare undrade vi barn varför påskäggen inte längre hämtades från hönshuset och varför dom hade börjat ha en liten oval etikett med något skrivet på sig. Vi bad mamma läsa. Fazer, stavade hon det till.

Pekka Sörensen

HÄNDELSEKALENDER VÅREN 2023

- Onsdag 22.3 **Seniorföreläsning kl. 13.00** med kaplan Jari Heikkilä **i Pargas kyrka** med rubriken: "**Pargas kyrka - en kyrka med en lång historia**".
Valv- och väggmålningarna hör till den allra finaste medeltida konsten i vårt land. Kyrksalens unika byggnadstekniska detaljer, byggnadshistoria och imponerande målningar presenteras. Kaffe till självkostnad på Fredrikastugan.
Förhandsanmälan till Kombis kansli, tfn 0400 852 596 eller på Kombis hemsida. Deltagaravgiften 5 € betalas vid dörren.
- Onsdagen 22.3 **Virtuellt Inspirationstillfälle - Chilla för seniorer!**
kl. 14-16 Folkhälsan lanserar ett nytt Chilla material för seniorer som är intresserade av andnings-, avslappnings-, berörings-, mindfulness- och hjärngymnastikövningar.
Anmälan via <https://www.folkhalsan.fi/evenemang/seniorverksamhet>
- Onsdag 19.4 **Månadsträff**

RESOR 2023

- Fredag 17.3 **VANUMAMMA fredagen 17.03.2023 kl. 19.00.**
Kaarina Teatern firar 40-års jubileum med en föreställning om **Vaddmamman Alina Grönberg**. Föreställningen textas till svenska.
Vi åker gemensam buss från Pargas med start kl. 18.15.
- Fredag 21.4 **Ostig vinkväll på Evas Matmalmen kl 17.00**
Njut av en ostig helhet med förrätt, huvudrätt och dessert inklusive fyra avsmaknings viner för 58 €/person. Det alkoholfria alternativet kostar 46 €/person.
Prisen baserar sig på minimi 12 personer. Max antal deltagare 20-25 personer.
Anmäl dig före den 7.4.2023. Aktivitetens referensnummer **2104234**
- Lördag 20.5 **Pargas pensionärernas Resa till Nystad**
Vi besöker Minifarm & Blomstermässan på förmiddagen. Efter lunch går vi alla på guidad tur på Bonk museet. På hemvägen gästar vi Taidetalo Pilvilinna.
Resans pris preliminärt 70 €, i det ingår resa, inträdesavgifter och lunch.
Anmäl dig före den 1.5.2023. Resans referensnummer **2005236**

Anmälningar görs på vår hemsida under resor, men kan även göras under månadmötet till Clara Kronqvist-Sundström, telefon 040-867 19 48 eller e-post: kronqvistclara@gmail.com

Pia Rantanen, tel: 0400-948013 eller e-post b.rantanen@gmail.com

Anmälan är bindande och vi är tvungna att ta ut resans pris om du avbokar efter sista anmälningsdag. Resan betalas in på föreningens resekonto FI21 6601 0010 0803 07.

Använd resans/aktivitetens referensnummer för igenkänning.

Om inte annat meddelas startar bussen alltid från busstationen och kör Kalkvägen. Meddela var du stiger på. Meddela också om eventuella matrestriktioner.

Vårutfärd till Nådendal med hembygdsföreningen 12.5

Välkommen med på Pargas hembygdsförenings utfärd till kloster- och badhusstaden Nådendal i maj. I programmet ingår guidningar och besök på Nådendals museum.

Vi startar med buss från Pargas kl. 9. Guiden **Magnus Sundman** lotsar oss genom Åbo och berättar om intressanta platser under färden. Framme i Nådendal blir det en guidad vandring i den vackra staden, där vi får veta mera om klostertiden, kyrkan och badhustraditionen.

Efter en lunchpaus på valfri servering besöker vi Nådendals museum. Museichef **Anne Sjöström** guidar oss och berättar om museets verksamhet och utställningarna.

Pris för hembygdsföreningens medlemmar: 25€, för övriga 30€. Lunch och inträde på egen bekostnad. Inträdet till museet är 5€, med museikort är besöket gratis.

Bindande anmälningar till **Lena Långbacka**, l.langbacka@parnet.fi, tfn 040-556 9908 **senast 2.5.**

Notera att du även kan delta i resor ordnade av Åbo eller Åbolands pensionärer.

Gå in på <https://aboland.spfpension.fi/resor/>

Styrelsens sammansättning och funktionärer 2023		
Ordförande	Gunnel Jansson jansson.gunnel@parnet.fi	040 595 72 03
Skattmästare, vice ordförande	Annica Forssell forssell.annica@gmail.com	050 553 02 95
Sekreterare	Margareta Blomqvist margareta.blomqvist@granvik.fi	040 720 40 96
Vice sekreterare	Johanna Bondas johanna.bondas@parnet.fi	050 534 91 77
Vice skattmästare	Kurt Lundström kb.lundstrom@gmail.com	050 041 31 62
Övriga ledamöter	Mikael Reuter mikael@undala.fi	040 552 49 78
	Kurt Lindroos kurt.lindroos475@hotmail.fi	0500 59 40 45
	Carl-Gustav Nygårdas carlgustav.nygardas@gmail.com	040 507 14 61
	Pia Rantanen b.rantanen@gmail.com	0400 94 80 13
Funktionärer		
Medlemssekreterare	Kurt Lindroos	(se ovan)
Mediekontakt	Johanna Bondas	(se ovan)
Teknikansvarig	Carl-Gustav Nygårdas	(se ovan)
Klippboken	Mikael Reuter	(se ovan)
Parentesens redaktion	Maria Simberg-Sörensen, maria.ss@parnet.fi	040 825 50 39
	Pia Rantanen, b.rantanen@gmail.com	0400 94 80 13
Parentesens ombrytning Webbansvarig/Webbredaktör	Carl-Gustav Nygårdas carlgustav.nygardas@gmail.com	040 507 14 61
IKT kontaktperson	Kurt Lundström	(se ovan)
Medlem av SPF:s arbetsutskott	Mikael Reuter	(se ovan)
Medlem av SPF:s kommitté för intressebevakning	Clara Kronqvist-Sundström	(se nedan)
Resegruppen	Clara Kronqvist-Sundström, ordf. kronqvistclara@gmail.com	040 867 19 48 0400 94 80 13
	Pia Rantanen, b.rantanen@gmail.com	0400 94 80 13
SPF Åbolands styrelse	Gunnel Jansson, vice ordförande	(se ovan)
<p>Nya medlemmar kan anmäla sig direkt till medlemssekreteraren Kurt Lindroos 0500 59 40 45, Margareta Blomqvist 040 720 40 96 <i>margareta.blomqvist@granvik.fi</i> eller via webben.</p>		
<p>Medlemmar i äldrerådet: Widar Nyberg (ordf) widde.nyberg@netti.fi, Johan Nyberg johan.nyberg@parnet.fi, Christina Ahlsund cahlsund@parnet.fi, Inger Karlsson (suppleant)</p>		

HOBBYGRUPPER			
Boule, IT, konst, musik och trädgård enligt separata kallelser från gruppledarna			
Boccia/Boule	Saknar ledare		
Bowling	Seppo Rajamäki	0400 46 91 92	seppo.rajamaki1@gmail.com
Bridge	Per Österman	0400 21 14 52	per.osterman@parnet.fi
Da Capo, Encore	Maria Simberg Sörensen	040 825 50 39	maria.ss@parnet.fi
De Pratglada	Marianne Saanila	040 722 62 26	marianne.saanila@parnet.fi
Fotogrupp	Lorenz Michael	0400 23 31 43	losse.michael@gmail.com
Fågelskådning	Marcus Duncker	040 552 11 00	duncker.marcus@gmail.com
Golf	Johan Nyberg	040 195 48 48	johan.nyberg@parnet.fi
Hembygdskunskap	Gunnel Jansson	040 595 72 03	jansson.gunnel@parnet.fi
IT-grupperna	Kurt Lundström	050 041 31 62	kb.lundstrom@gmail.com
Litterära salongen	Stina Engblom- Colliander	0400 71 53 88	stina202@parnet.fi.
Stavgång	Rainer Wahtera	040 091 22 69	rainer.wahtera@gmail.com
Släktforskarna	Gustav Sundström	050 505 15 22	sundstroms@parnet.fi
Trädgårdsgrupp	Asta Lindholm	040 575 3120	lindastae@gmail.com
Vattengympa	Solveig Nurmela	040 723 95 96	solveig.nurmela@abo.fi
Släktforskargruppen träffas i allmänhet udda veckor i Seniorpunkten tisdagar kl. 13.15			
Fotogruppen träffas varannan tisdag i Seniorpunkten kl. 17. Se närmare på hemsidan.			
Diskussionsgruppen jämna tisdagar i månaden kl. 14:15-15:45 i Seniorpunkten.			
Följ med hemsidans. www.pargas.sfpension.fi händelsekalender eller föreningens Facebooksida <i>Pargas svenska pensionärer</i>. Många grupper informerar där om aktuella händelser.			

Programgrupperna och gruppledarna för PSP:s månadsträffar

- | | | | |
|-----|--------------------------|---------------|--|
| 1. | Beni von Weissenberg | 040 545 14 35 | benivw@parnet.fi |
| 2. | Mårten Malmlund | 0400 71 03 12 | marten.malmlund@gmail.com |
| 3. | Gunnel Jansson | 040 595 72 03 | jansson.gunnel@parnet.fi |
| 4. | Ulla Nordlund | 040 524 8214 | nordlund.ulla@gmail.com |
| | Bertel Nordlund | 0400 52 64 52 | bertel.nordlund@gmail.com |
| 5. | Saknar ledare | | |
| 6. | Stina Engblom Colliander | 0400 71 53 88 | stina202@parnet.fi |
| 7. | Christina Ahlsund | 040 759 90 52 | cahlsund@parnet.fi |
| | Arvo Björkroth | 044 564 93 51 | arvobjorkroth@yahoo.com |
| 8. | Annica Forssell | 050 553 02 95 | forssell.annica@gmail.com |
| | Solveig Nurmela | 040 723 95 96 | solveig.nurmela@abo.fi |
| 9. | Carita Karlsson | 045 641 52 66 | tiitikarlsson@gmail.com |
| | Margareta Westman | 040 588 05 98 | |
| 10. | Siv Nygårdas | 040 574 24 31 | siv.nygardas@gmail.com |
| | Aino Mattsson | 040 844 06 98 | aino.mattsson42@gmail.com |

Hedersmedlemmar i föreningen

Benita Nyberg, Georg Uppman, Stina Engblom-Colliander, Karl-Gustav Laurén och Kurt-Erik Långbacka

Fotoklubben väntar på påsk och vår



Torbjörn Engman



Gun Nordin



Annika Loman

OBS! Aktuellt material till Parentesen, t.ex. ändringar i grupp sammansättning eller kontaktpersoner, måste vara redaktionen tillhanda **senast en vecka** före månadsträffen för att hinna med. Även annat material i form av hågkomster, bilder eller teckningar tas gärna emot av redaktionen med samma förbehåll.

Exemplar av Parentesen kan avhämtas på Booklet, Strandvägen 16 A och de större matbutikerna på malmen.